

1310 רב ר' אהרן ב"ר אביהו (א)

שְׁמַעְתִּי מִן אֲדוֹנָי אֲבִי וְגַם הִבְעֵל שָׁם
 מִבֵּן וְלִדְהִיָּה עַל פְּסוּק מִסְלִי
 ט. ה' הַבְּצֻחַ ה' דְּרָכֵי אִישׁ גַּם אוֹרְכֵי
 יִשְׁלַם אֹתוֹ. וְהַקְדֵּשׁ דְּהִיָּה רָאִי לֹמֵר
 'אוֹרְכֵי' סָתֵם. וְאִפְּסֵי הַקְדֵּשׁ לֹמֵר
 'אוֹרְכֵי'. וְאִמֵּר הוּא דַל כִּי יֵשׁ שָׁנִי
 בְּחִינַת אוֹרְכֵי. יֵשׁ שָׁהֵם שׁוֹנֵאֵי יִשְׁרָאֵל
 בְּכָלֵל. וְיֵשׁ שָׁהֵם מִחֲמַת הַסְּטָנִי.
 וְהַשְּׁמַעְתֵּן דְּרָכֵי וְהַקְדֵּשׁ הַבְּצֻחַ שְׁלוֹ
 הַמְּפָאֵרִים בֵּין הַקְּלָפוֹת מִחֲמַת הַסְּטָנִי. אִז
 הַקְּלָפוֹת הָיוּ בְּטָלִים מִפְּלֵא. וְהָיוּ
 הַבְּצֻחַ ה' דְּרָכֵי אִישׁ. הֵינִי בְּשִׁמְתֵּן
 דְּרָכֵי וְחֻזְרֵן בְּתִשְׁבָּה. גַּם אוֹרְכֵי יִשְׁלַם
 אֹתוֹ. בְּתַקְלִית הַשְּׁלֵמַת. שָׁהֵם יִבְצֻחוּ
 שְׁלוֹ. וְאִז נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם גְּבוּרָה:
 (דגל משה אמרם מר נחמיה ר"ב וכו' על דרך)

שְׁמַעְתִּי מִפְּנֵי הַבְּעֵל שָׁם מִבֵּן
 וְלִדְהִיָּה
 בִּי תַקֵּן בְּעֵלֵי תִשְׁבָּה הַעֲקָר
 הוּא עַל יְדֵי גְדוּלַת הַדּוֹר. שֶׁיָּכוֹל לְהַעֲלוֹתוֹ
 וְלִקְשְׁרוֹ בְּשֵׁשׁ יָבֹן. וְדַבָּר בִּי תַחַם ח"י:
 (מלכות יעקב יוסף מר קדם
 ר"ב וס' ו'ק' משה ה"ל משה)

הַזֶּה בְּרוּחוֹת שְׁהָיוּ לָקֵם הַבְּעֵל שָׁם מִבֵּן
 רַבִּי יִשְׂרָאֵל זְכוּרִי. אִף שְׁהָיוּ
 עוֹסְקִים בְּתוֹרָה וְעַבְדָּה מְכַל מְקוֹם לֹא
 שָׂמוּ לָבֶם לְתַפְּן אֵת אֲשֶׁר פָּגְמוּ עַד יָמֵי
 זְקֻנָּה. וְלֹא יָרְעוּ בְּתָהּ שֶׁל תִּשְׁבָּה עַד
 הַיָּכֵא מִגִּיעַ. עַד שְׁעֵר וְקָרִישׁ מִן שְׁמֵי
 נְחִיחַ הוּא הַבְּעֵל שָׁם מִבֵּן יָדֵי וְחֻזְרֵן בֹּא
 הַרְבֵּ הַקְדֵּשׁ רַבֵּנוּ אֵלֵינוּ וְיִפְתְּחוּ לָנוּ
 יָדֵינוּ. וְהֵם פְּתוּחוּ הַשְּׁעָרִים לֵה שָׁבוֹב לְעִשׂוֹת
 תִּשְׁבָּה בְּעוֹד שְׁהוּא אִישׁ. דְּהֵינֵן בְּיָמֵי
 נְעוּרֵיהֶם. שֶׁהָאֵדָם צָרִיךְ לְתַפְּן אִף מֵה
 שְׁפָגָם בְּגִלְגוּל הַרְאִשׁוֹנִי. וּמְכַל שָׁכֵן מֵה
 שְׁפָגָם בְּקַטְנוּתוֹ. וְהַיָּמִים הַהֵלְלוּ
 לְהַתְּעוֹרֵר פְּרָחִים וְצִיצִים בְּתִשְׁבָּה. עַל
 יְדֵי שָׁהֵם הָיוּ דְּבֻקִים חֲמִיד בְּתִשְׁבָּה
 הַרְמָה. הָיוּ מְמַשְׂכִּים אֵת עוֹלָם
 הַתִּשְׁבָּה עַל קַל הַעוֹלָם. וְהַתְּעוֹרְרוֹת
 תִּשְׁבָּה בְּיָמֵי נְעוּרֵיהֶם בֹּא לְאָדָם עַל יְדֵי
 שְׁמֻדְכָּ עֲצֻמוֹ בְּצִדִיקֵי הַדּוֹרִי:
 (מלכות משה ר'ב וכו' על דרך)

דגל משה אמרם מר שמיני
 ר"ה וקרב: א"א"ו וזלדה"ה אמר שעיקר תיקוני
 התשובה אי אפשר בלא הצדיק. רק על ידו יוכל
 להתעלות. ויעז מאור ושמש מר' מסעי ר"ה
 הצה: והתקנה לזה שירוב עצמו לצדיק ורו'
 שהם בעלי תשובות אמתיים וכל רגע עושים
 תשובה כאשר נודע. וכן שמעתי מאדמו"ר הרב
 ברינא קדישא איש אלוף מרה אלימלך
 וצוקל שגם עשה תשובה על חטאת ימי
 הנוער עם על מה שחטא בהיותו בטען אמו
 וציער אותה א. וכן דרך הצדיקים הקדושים
 אשר המה כנרץ שהומים יום ולילה על
 התשובה. ומוריס הנלוים אליהם כיצד יעשו
 תשובה וכמה דרכים ואופנים שונים בשערי
 התשובה. וכשבעל העבירה נותן אל לבו
 להתחבר אליהם הוא נושא קל וחומר בעצמו
 אם אלו שהם קדושים מנעריהם כך עושים
 תשובה על עבירה קלה שבוין. קל וחומר לאיש
 אשר גברו חטאיו ועברו ראשו. ועל יד זה הוא
 נוכר כל חטאיו ככל עת ובכל רגע ועושה
 תשובה עליהם מעומק לבא. וגם הצדיקים
 מורין לו דרכי התשובה ותיקונים:
 דברי חיים לשבת

דגל משה אמרם מר שמיני ר"ה וקרב:
 א"א"ו וזלדה"ה אמר שעיקר תיקוני התשובה א"א
 בלא הצדיק. רק על ידו יוכל להתעלות. ואחר
 לא היה יכול לתיקן כ"א בבחוב הקדושים
 בנודע. ויעז שם מר' תורע"ה וזלדה"ה קיבלתי
 מחבמי ישראל שהיו אצל א"א וזלדה"ה שגדולי
 הדור הם יכולים לטור נשמות ישראל
 המטונפות ככל לכלוך טמאת עבירות
 ר"ל. וכמה תלוי כל עקרי התשובה:

שובה ר"ה בס' שובה ישראל וכו' ע"ה:
 'שמעתי מפי מורי הקדוש בשם אדמו"ר מרה
 אלימלך ז"ל. שצריך האדם לשוב בתשובה ער
 העבירה הראשונה שעשה מעורר וכו'. והכלל
 אמר מורי רבי אלימלך דל הגיל. רכל כך עשה
 חתובה גם על מה שעשה בעורו עולל מטול על
 שדי אמו וטפח על רדיה. גם על זה עשה לו
 סיגופים.

דְּבָרֵי קִשְׁתׁ פְּרֹן הַבְּעֵל שָׁם מִבֵּן
 הַקְדֵּשׁ זְכוּרִי וְזָכוּתוֹ יָגֵן
 עֲלֵינוּ. דָּאֵם אִישׁ יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה תִשְׁבָּה
 הַעֲקָר הוּא לְתַפְּן אֵת הַשְּׁרָשׁ שְׁפָמְנוּ
 וְהַשְּׁרָשׁ הַחֲטָא. כְּמֵאֲרָם יָלֵל (אבות פ"ד
 מ"ב) יְצַבְרָה גּוֹרְדָּת עֲבָרָה. וְהַחֲטָא
 הַרְאִשׁוֹן חֲטָא עַץ הַדַּעַת גִּרַם לְכָל
 הַחֲטָאִים. לְזוֹת צָרִיךְ לְתַפְּן הַחֲטָא מֵאֲדָם
 הַרְאִשׁוֹן:
 (עקי"ם יוסף מר' כ"ט מ"ה מ"ה ס' ב)

ישמח ישראל שבת שובה אות א:
 'כפי המבואר במשנה 'שמענו גוררת מצוה
 ועבירה גוררת עבירה. היינו הטבע המעבירה
 לעשות מנושם ומרוחק ע"י סמך המבדיל מנגעי
 ב"א שנעשים מחמת החטא. עד שהשיע
 עונותיו ולא יוכל לראות. וממילא הוא נטול
 אח"כ בגפילות רבות ויבוא עד לחטאים ר"ל.
 וכפי המבואר בס' הישר לר"ח (שער ז) אשר
 הרופא הנאמן צריך לנקות המכה במכמים
 ולשרש אותה עם השורש למען לא תצמיח
 תלילה עוד הפעם. אבל לא כן אם ירפא אותה
 כטמטמים רק במחוץ אוי בקרב הימים תצמיח
 תלילה עד הפעם כי שורשה נשאר. חו הוא
 תפילתו רפואה שלימה. כן הבעל תשובה צריך
 לנקות השורש. ממילא מובן שצריך השב
 מחטאיו להתכונן הרק היטב שורש החטא
 הראשון שגרם לו לכל החטאים. וזה נקרא
 תשובה שלימה. וכוה יצדקו דרכי הרמב"ם ה"ה
 חתובה ש"כ ה"ם שצריך השב לשב עד שיעיד
 עליו יודע תעלומת שלא ישוב עוד לכללה וכו'.
 ולדרכו כוונת הרמב"ם שישב בתשובה שלימה
 על החטא הראשון שורש מורה ראש ולענה. עד
 שירשח אחריו שלא יעשה עוד רושם כטבע
 לגורו תלילה עד חטאים וכג"ל. חוה יעיד עליו
 יודע תעלומת שמאותו החטא לא נמצא עוד
 שום שומץ ורושם כלל. ומה החטא לא יסתער
 עוד חטאים אחרים ר"ל. ויעז שם משמואל מר'
 דברים עתיד ר"ה במדין.

בְּמִדְנוּ מִתּוֹרַתוֹ שֶׁל הַרְבֵּ עֵיר וְקָרִישׁ
 רַבֵּנוּ הַבְּעֵל שָׁם מִבֵּן וְזָכוּתוֹ יָגֵן
 עֲלֵינוּ וְעַל קַל יִשְׂרָאֵל אִמֵּן. וְהַבְּעֵל
 הָאֵדָם מִתּוֹרַתוֹ עַל חֲטָאֵי הַרְפִּים וְכֹא
 אָדָם וְחוֹטְף מִפְּנֵי סְדוּרֵן בְּתוֹךְ תַּפְּלֻתוֹ
 יַעַבְרֵוּ בְּכָרוֹר כִּי וְהָיוּ אֵינוֹ שׁוֹה לְכָלוֹם.
 וְהַכֵּל הוּא מִן הַשְּׁפָה וְלַחֲוִץ בְּלִשׁוֹן
 רְמִיָּה. וְלִפְיָקָף מִן הַשְּׁמִים שְׁלַחְהוּ
 לְאָדָם זֶה שְׁמִיחַ סְדוּרוֹ וְאֵל יִתְדָהּ בְּאִפְסֵן
 נָפְסֵי וְהָ. וְאִז בֹּא תִשְׁבָּה אֲמִתִּית
 בְּשִׁבְרוֹן לִכְבּ וְכִשְׁפֻלַת גְּדוּלָה. וְהוּא הִיא
 תִּשְׁבָּה הָאֲמִתִּית:
 (מלכות משה ר'ב מר' עקב מ"ה ס' ב)
 רש"ל ורש"י ר"ה וכו' (ל)

זֶה כָּלֵל גְּדוּל. כָּלֵל מֵה שֵׁשׁ בְּעוֹלָם יֵשׁ
 נִיבְצֻחִים הַקְדוּשִׁים. אִין דְּבָרֵי רִיק
 מִהִיבְצֻחִים. אִפְלו עֲצִים וְאִבְנִים. אִפְלו
 כָּלֵל הַמְּעֻשִׂים שְׁאָרָם עוֹשֶׂה. אִפְלו עֲבָרָה
 שְׁאָדָם עוֹשֶׂה יֵשׁ בָּהּ נִיבְצוֹת הַשְּׁכִינָה.
 וְהֵה הוּא נִיבְצוֹן שְׁכִיבְרָה. הִיא
 הַתִּשְׁבָּה. וְהַשְּׁפָה שְׁעוֹשֶׂה תִשְׁבָּה עַל
 הַעֲבָרָה מַעֲלָה הִיבְצוֹת שְׁהָיוּ בָּהּ לְעוֹלָם
 הַעֲלִיוֹן. וְהָ שְׁכֻחַ (שמות לז. ז) נִשְׂא
 עוֹן. הַרְדֵּשׁ נִשְׂא עוֹן נִשְׂא וְהַמַּעֲלָה אֵת
 הָעוֹן לְמַעֲלָה. וְהָיוּ גְּדוּל עוֹן מִנְשֵׂא
 (בראשית ד. יג). לְהַרְמֵוֹ וְלְהַעֲלוֹתוֹ לְעוֹלָם
 הָעֲלִיוֹן:
 (מלכות הרמב"ם ס' מ"ה)

חֲטָא רַחֲמָנָא לְעָלוּ. וְאִ מְבַלַּע בְּתוֹכוֹ.
 כְּמוֹ שְׁמַעְתִּי מֵאֲדוֹנָי אֲבִי וְגַם
 הִבְעֵל שָׁם מִבֵּן וְלִדְהִיָּה עַל פְּסוּק מִבְּלַע א
 בְּתוֹכוֹ. לְהוֹדִיעַ שָׁשֵׁם גַּם בֵּן שׁוֹרָה אֱלוֹמוֹ
 שֶׁל עוֹלָם בְּרַךְ הוּא מְבַלַּע וּמְכַסֶּה. כִּי
 מְבַלְבֵּל לֹא יָרִים אִישׁ אֵת יָדוֹ לְעִשׂוֹת עָטָן
 וְגַרְלֵ: (דגל משה אמרם מר' עקב ר"ה וכו')

שְׁמַעְתִּי מִבְּנֵי אֲבִי וְגַם הִבְעֵל שָׁם
 מִבֵּן וְלִדְהִיָּה שֶׁהַשְּׁכִינָה הִיא
 מְבַלְבֵּלָה לְתַתָּה עַד סוֹף כֵּל הַמְּדוּרָה. וְהָיוּ
 סוֹד וְאִתָּה מִתָּה אֵת כָּלֵם (נחמיה ט. ו).
 סְאִפְלוֹ כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה עֲבָרָה חַס וְשִׁלּוֹם
 אִז גַּם בֵּן הַשְּׁכִינָה מִתְּלַבֶּשֶׁת בּוֹ. כִּי בֹא
 הִיא לֹא הָיָה בּוֹ כַח לְעִשׂוֹת זֹאת וְהַיָּעִ
 בְּטוֹם אָבִר. כִּי הִיא הַמְּתִיחַ אוֹתוֹ וְתַתָּה בּוֹ
 בַּח וְחִיּוֹת. וְהָיוּ כְּכֹחוֹ לְגוֹת הַשְּׁכִינָה:
 (דגל משה אמרם מר' כ"ט מ"ה מ"ה ס' ב)

שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם מוֹרֵי הַבְּעֵל שָׁם מִבֵּן
 טַעַם הַגְּוִיָּם. כִּי בְּשִׁחְטָא
 בְּשׁוּגַג בִּלְא רַעַת. אִז יֵשׁ תַּתָּה בְּעוֹשֶׂה
 תִּשְׁבָּה בְּכַתָּה שׁוֹתֵן בּוֹ רַעַת לְהַעֲלוֹתוֹ.
 מֵה שְׁאִיןִי כֵּן בְּשִׁחְטָא בְּרַעַת. בְּפָה
 תַּתָּה. וְהָ הַרְדֵּשׁ מְשִׁים (יומא ס"ה)
 הָאוֹמֵר אֲחִטָּא וְאֲשׁוּבִי וְכוּ'ִי וְהַבְּעֵלִי.
 וְדַבָּר בִּי תַחַם ח"ו:
 (מלכות יעקב יוסף מר' אמר ט"ה וכו')

אִיתָא כְּנִי פְתַחוּ לִי פֶתַח אֶתֶד שֶׁל
 תִּשְׁבָּה כְּהִנֵּה שׁוֹתֵן בּוֹ רַעַת לְהַעֲלוֹתוֹ.
 מֵה שְׁאִיןִי כֵּן בְּשִׁחְטָא בְּרַעַת. בְּפָה
 תַּתָּה. וְהָ הַרְדֵּשׁ מְשִׁים (יומא ס"ה)
 הָאוֹמֵר אֲחִטָּא וְאֲשׁוּבִי וְכוּ'ִי וְהַבְּעֵלִי.
 וְדַבָּר בִּי תַחַם ח"ו:
 (מלכות יעקב יוסף מר' אמר ט"ה וכו')

והאדם צריך להעלות ניצוצי נשמתו הן
 על ידי אכילתו או תורתו והתפללו. עד
 שיכבד כל ניצוצין שלו, אשר זה הוא
 תכלית בריאת האדם וסוד מספר ימיו.
 כמו שכתוב (תהלים ט. ה) וימת ימי מה
 היא, כי כמו שצריך לתקן ולהעלות
 הניצוצין במקסר הנמים כך נתן לו שני
 חיו, עין בבתרים מהו:
 אכשת אשר שליט האדם באדם לרע לו
 (קהלת ח. ט). רצה לומר כי העונות
 של האדם הם המיפסים את האדם עצמו,
 כמו שכתוב (ישעיה טו. ו) ותמוגנו ביד
 צוננו וגו', ופעמים שעל ידי עונותיו
 נקרא אדם להצד לו עד שגפרע על
 עונותיו, ואז מוציא הניצוצין מאדם המצר
 לו, ואז אין לו שום חיות לזה המצר ומת
 ובטל מהעולם אחר שעשה שליחתו.
 ופעמים שיוירין ניצוצי נשמתו על ידי
 פגם עונותיו גדומם כמו בבית.
 שאדם שפגם הוא הדר בבית זה להצד לו,
 על ידי ניצוצי נשמתו שיש בעצים ואבנים
 וחקר שטח הבית מניצוצי נשמתו שידרו
 שם, עד שהאדם שם בבית שב בתשובה
 והחזיר והעלה ניצוצי נשמתו אל שרשו,
 מן הדומם אל בחינת האדם חי מדבר, וזה
 נקרא תשובה ששב אל מקורו, כי הכל
 הוא ניצוצי השכינה בסוד מלכותו בכל
 משלה' (תהלים קג. יט). ששורה ודבקה

לשורה אל חיי החיים, וכמו שמוכא
 בכתבי האריי פגנה עץ חיים פרשת
 חרצ' ויהובא אל הכתו', כי האורח
 שיצאו לחוץ ונעשו נגעים שיחזרו
 למקומם וידבק במקורו, ועל ידי כן אין
 נח בחינות לניק כשהוא דבוק בשורו,
 והוא תורת האור אל הכתו למקומו כועיר
 אפיו וכו', ויצו שמי'. והינו משך כדבריו
 הנ"ל, ואז נרפא בין בבית בין באדם: